

freds yttrede navnlig, at det kunde see ret smukt ud, at man skrev nogle dertil sigtende Bestemmelser op paa et Stykke Papir, og at vi saa her voterede derfor, men at det ikke vilde være af videre praktisk Betydning. Alt det kan der jo være Noget i, men jeg synes, at der er Et, man kan gjøre, og det er, at man skal være rede til at fjerne de Hindringer afveien, som vanskeliggjøre enhver livlig og frisk Underviisning i Skolerne, og en af disse Forhindringer er efter min Formening Balles Lærebog. Det er derfor, jeg har tilladt mig at foreslaae, at det ikke længere skal være nødvendigt, at denne Bog skal bruges i Danmarks Skoler. Det vil vistnok indrømmes af Alle, at der er skeet store Misbrug ved at benytte denne Bog, ligesom ogsaa at den Udenadslæsning og Opramsning har paaført Børnene en saadan trykkende Byrde, at den saa at sige ofte reent har slaet Livet ihjel i dem. Nu kan jeg vel tænke mig, at forskjellige Indvendinger kunne reises mod dette mit Forslag; man kan maaskee paa den ene Side sige, at en saadan Bestemmelse ikke passer til den nærværende Lov, og paa den anden Side, at den slet ikke hører ind under Lovgivningen overhovedet, men at det er en Administrations-sag. Hvad nu den første Indvending angaaer, at det ikke skulde henhøre under nærværende Lovforslag, saa forekommer den mig ikke at være af nogen Betydning, thi der er jo mangfoldige Lovforslag, som indeholde høist forskjellige Bestemmelser. Det Samme er jo Tilfældet med nærværende Lov, den indeholder ogsaa mange forskjellige Bestemmelser, ligesom ogsaa dens Titel, idet den kalder sig Lov om nogle forandrede Bestemmelser for Borger- og Almue-skolevæsenet ic., synes at tyde paa, at dette Forslag meget vel kunde optages deri. Den anden Indvending, at det var en Administrations-sag, forekommer mig at have en større Bægt. Det synes jo ogsaa, at selv det ærede Udvalg er af samme Mening, idet det er gaaet ud fra, at flere af de Forandringer, som jeg har anseet for ønskelige for Skolevæsenet, ville iværksættes af administrativt Veie. Naar jeg havde det samme Haab, kunde jeg ogsaa foresalde mit Forslag, idet det jo ikke kan være mig om at gjøre at faae det antaget netop i denne

Lov, men blot om at faae Sagen selv fremmet, men efter en Udtalelse fra den høitagtede Minister for et Aar siden har jeg Grund til at troe, at den ærede Minister meget gjerne vilde søge at faae den Forandring indført, som der her tilsigtes, men da det ikke er skeet endnu, saa frygter jeg for, at den ærede Minister har mødt Modstand og Vanskeligheder, som han ikke har seet sig istand til at overvinde; om det har været hos Skoledirectionen eller hos Provsten, Bisperne eller hos Overdirecteuren, det er jo Noget, som jeg ikke kan vide, og maaskee har han fundet Modstand hos dem Allesammen.

Hvad nu mit Forslag angaaer, saa gaaer den første Deel ud paa at faae Cancellie-Circulairret af 3die Decbr. 1791, hvorefter Balles Lærebog skal bruges overalt saavel i Skolerne som ved Confirmationen, hævet, og den anden gaaer ud paa, at ingen af Stolens Tilsynsmænd for Fremtiden kan fordrø, at Skolebørnene ved en ordret Udenadslæsning skulle godtgjøre, hvilke Kundskaber de ere i Bestiddelse af. Jeg kunde vel have gjort disse Forslag til een Paragraph, men jeg har tilladt mig at foreslaae to Paragrapher, fordi Nogle kunde maaskee synes om det ene Forslag, men derimod finde Betænkelighed ved det andet, og saa kan Enhver stemme for det, han netop ønsker, og forkaste det, han ikke vil have. Hvad nu det første Forslag angaaende Balles Lærebog angaaer, har jeg ikke Meget derom at sige, da det er langt fra, at jeg kan udbrede mig derover, saaledes som her ved flere Leiligheder er skeet; men jeg troer, at de Fleste ere enige om, at det er uheldigt at anvende denne Bog ved Underviisningen, og er blevet det endmere derved, at man har indført denne høist skadelige aandsfløvende Udenadslæsning og Opramsning af Lærebogen. Vi hørte rigtignok forleden den ærede Rigsdagsmand fra Randers yttre, at det slet ikke var Tilfældet, og han yttrede i den Retning: jeg opfordrer Enhver, som kan føre et Bevlis for, at der er stillet den Fordring til Lærerne, at denne Udenadslæsning skal finde Sted, til at fremkomme dermed. Jeg veed nu ikke, hvori disse Beviser skulde bestaae, men den Erfaring, som jeg har, vidner om, at dette Forhold virkelig